

علوم و فنون ۳

۱- کدام گزینه از نظر تاریخ ادبیات نادرست است؟

- ۱) شعر دوره عراقی، نرم و دلنشین و برخوردار از معانی عمیق انسانی و آسمانی شد و اکثر شاعران از حاکمان روی برتافتند.
 - ۲) حکومت صفوی به شعر سنایشی و درباری و عاشقانه‌های زمینی بی‌توجه بود و شاعران به سرودن اشعاری با مضامین پند و اندرز روی آوردند.
 - ۳) در دوره عراقی، قصیده که قبل از آن در خدمت ستایش شاهان بود، همراه با غزل که زبان دل و عشق بود گسترش یافت.
 - ۴) در دوره صفوی به سبب آشنایی ایرانیان با اروپا، مراکز تجمعی مثل قهوه‌خانه‌ها دایر شد و شاعران در آن‌جا به مشاعره، مناظره و نقد آثار یکدیگر پرداختند.
- ۲- همه ابیات مربوط به دوره عراقی هستند؛ به جز

- ۱) راست آن است ره دین را که پسند خرد است / که خرد، اهل زمین را ز خداوند عطاست
- ۲) عشق آمد و رسم عقل برداشت / شوق آمد و بیخ صبر برکند
- ۳) همه عمر در فراق بگذشت و سهل باشد / اگر احتمال دارد به قیامت اتصالی
- ۴) چندین که برشمردم از ماجرای عشقت / اندوه دل نگفتم الا یک از هزاران

۳- متن زیر درباره کدام شاعر سبک هندی است؟

«او خداوندگار مضامین تازه شعری است. از پرکارترین شاعران فارسی زبان است. او در غزل‌سرایی مشهور است و برخی از تک‌بیت‌های غزلش شاهکارهایی از ذوق و اندیشه‌اند و بسیاری از آن‌ها به صورت ضرب‌المثل رواج یافته است.»

- ۱) بیدل دهلوی
- ۲) کلیم کاشانی
- ۳) صائب تبریزی
- ۴) محتشم کاشانی

۴- ویژگی‌های زبانی شعر سبک هندی در کدام گزینه آمده است؟

- ۱) راه‌یابی زبان کوچه و بازار به شعر - حذف بسیاری از لغات ادبی قدیم از صحنه شعر فارسی - ورود لغات مربوط به مذاهب و رسوم هندوان به شعر - کم‌رنگ شدن کاربرد لغات عربی
 - ۲) افزایش لغات عربی در شعر - رواج لغات ترکی در حوزه شعر - پخته‌تر شدن زبان شعر - به کارگیری مختصات زبانی سبک خراسانی
 - ۳) کم‌رنگ شدن لغات ترکی - حذف لغات مربوط به آداب و رسوم هندوان از شعر - راه‌یابی زبان کوچه و بازار به شعر - افزایش لغات عربی
 - ۴) به‌کارگیری لغات ادبی قدیم در شعر - افزایش لغات ترکیب و عربی در شعر - راه‌یابی زبان کوچه و بازار به شعر - حذف لغات مربوط به مذاهب و آداب و رسوم هندوان
- ۵- چه کسی «کلیده و دمنه» را بازنویسی کرد و آن را چه نامید؟

- ۱) امیر علی شیرنوازی - روضه العقول
- ۲) ملا محسن فیض کاشانی - انوار سهیلی
- ۳) قاضی ملطیوی - روضه العقول
- ۴) ملا حسین واعظ کاشفی - انوار سهیلی

۶- در کدام بیت، آرایه «ایهام تناسب» وجود ندارد؟

- ۱) تا کام و نام و نعمت هم محتشم ز توست / شکر و ثنا و خدمت هر محتشم تورا است
 - ۲) بیستون کندن فرهاد نه کاری است شگرف / شور شیرین به سر هر که فند کوهکن است
 - ۳) اینای جهان را به گه عرض ضمیرت / زین روی بدن سر سویداست هویدا
 - ۴) حرام است بی باده ساز و سرود / بده آب تا چند ازین خشک رود
- ۷- آرایه‌های «ایهام، استعاره، جنسا و مراعات نظیر» به ترتیب در ابیات کدام گزینه وجود دارند؟

- الف) ز ما صد جان و ز آن لب یک اشارت / ز ما صد دل وز آن مه یک اشارت
 - ب) بیا که قصرامل سخت سست بنیاد است / بیار باده که بنیاد عمر بر باد است
 - ج) در آرزوی رویت دور از سعادت تو / پیچان و سوگووارم چون زلف تابدارت
 - د) کشته‌ی چاه زنخدان توام کز هر طرف / صد هزارش جان زیر طوق غبغبست
- ۱) الف - ب - ج - د
 - ۲) د - ج - ب - الف
 - ۳) ب - الف - د - ج
 - ۴) ج - الف - ب - د

۸- آرایه‌های «تشبیه، مجاز، تلمیح و استعاره» به ترتیب در ابیات کدام گزینه وجود دارند؟

- الف) آهنگ پست کرده به صوت حزین خویش / شکر همی فشاند ز باقوت لعل‌فام
 - ب) خرامان گشت ساقی باده در دست / وی از می مست و و می خوانان ازو مست
 - ج) منتظر هددم تا ز سبا کی رسد / وز طرف گلستان پیک صبا کی رسد
 - د) به تشریف زیارت رتبتی دادی مرا که اکنون / چو اقبال تو در عالم نمی‌گنجم ز جباری
- ۱) د - ب - ج - الف
 - ۲) ج - الف - ب - د
 - ۳) الف - ب - د - ج
 - ۴) ج - د - الف - ب

۹- در همه ابیات متناقض‌نما وجود دارد به جز

- ۱) غم عالم چه حد دارد به گرد عاشقان گردد / نمی‌باشد به غیر از بی‌غمی این‌جا غمی دیگر
- ۲) ما دماغ خشک را از باده شن کرده‌ایم / بارها این شمع را از آب روشن کرده‌ایم
- ۳) هست بیماری مرا صحت چو چشم دلبران / می‌شوم معمورتر چندان که ویرانم کند
- ۴) گر به امر حق ترا اعضا شود فرمان‌پذیر / به که چون شاهان کنی تسخیر هفت اقلیم را

۱۰- در کدام بیت، اختیار وزنی «قلب» به کار رفته است؟

- ۱) مانا که هزار گونه جان داری / کاین همت چندان نکشد یک جان
- ۲) با جوانی سرخوشت این پیر بی تدبیر ما / جهل باشد با جوانان پنجه کردن پیر را
- ۳) هر ساعت از نو قبله‌ای با بت پرستی می‌رود / توحید بر ما عرضه کن تا بشکنیم اصنام را
- ۴) به خدا که پرده از روی چو آتش برافکن / که به اتفاق بینی دل عالمی سپندت

۱۱- در کدام گزینه اختیار «ابدال» به کار رفته است؟

- ۱) آخر الامر گل کوزه‌گران خواهی شد / حالیا فکر سبو کن که پر از باده کنی
- ۲) اجرا باشدت ای خسرو شیرین دهنان / گر نگاهی سوی فرهاد دل افتاده کنی
- ۳) گر از آن آدمیانی که بهشتت هوسست / عیش با آدمیئی چند پریزاده کنی
- ۴) بشنو این نکته که خود را زغم آزاد کنی / خون خوری، گر طلب روزی ننهاده کنی

۱۲- در همه گزینه‌ها اختیار وزنی به کار رفته است؛ به چز.....

- ۱) حافظا اندیشه کن از نازکی خاطر یار / برو از درگهش این ناله و فریاد ببر
- ۲) ز بخت خفته ملولم بود که بیداری / به وقت فاتحه‌ی صبح یک دعا بکند
- ۳) سرمنزل فراغت نتوان ز دست دادن / ای ساروان فروکش کاین ره کران ندارد
- ۴) نهادم عقل را ره توشه از می / ز شهر هستیش کردم روانه

۱۳- وزن بیت زیر کدام است؟

«عالمی بس دیورای است، ار نه من / نام، حور دلفریبش کردمی»

- ۱) مفتعلن فاعلن مفتعلن فع (۲) فاعلاتن فعلاتن فع لن (۳) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن (۴) فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

۱۴- در همه‌ی گزینه‌ها اختیار زبانی به کار رفته است؛ به چز.....

- ۱) افسر سلطان گل پیدا شد از طرف چمن
- ۲) خاتم جم را بشارت ده به حسن خاتمت
- ۳) طریق صدق بیاموز از آب صافی دل
- ۴) یکی از عقل می‌لاقد یکی طامات می‌بافد

۱۵- وزن مصراع «بازار شوق گرم شد آن سرو قد کجاست» کدام است؟

- ۱) مفعول فاعلاتن مفاعیل مفاعیل فاعلن (۲) مفعول مفاعیل مفاعیل فاعلن (۳) مفتعلن فاعلن مفتعلن فع (۴) فاعلاتن مفاعیل فع لن

۱۶- وزن مقابل کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) ملخ کردار خون‌آلودم از باران اشک آری (مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن)
- ۲) پیش که صبح بر درد شقه‌ی چرخ چنبری (مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن)
- ۳) دلنواز من بیمار شماید همه (فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن)
- ۴) صف‌های مرغان کن نگه در صف‌های بزم شه (مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن)

۱۷- تعداد هجاهای همه‌ی گزینه‌ها برابر است، به چز.....

- ۱) در خراسان دلش سنجر همت چو نشست
- ۲) بر فلک از ماه نو شد زو سیمین علم
- ۳) در طلبت کار من خام شد از دست هجر
- ۴) نایب گل چون تویی ساقی من هم تو باش

۱۸- مصراع زیر با کدام بیت هم‌وزن است؟

«رخسار بحر دیدم کز حلق شرزه شیران»

- ۱) بر سر بماند دست رباب از هوای عید / افتاده زیر دیگ شکم، کاسه‌ی سرش
- ۲) ساعات بین که بر ورق روز و شب رود / کو بیست و چار سطر شد از میسّر سخاش
- ۳) آن جفت را کز او شد قوس قزح ملون / وان طاق را کز او شد صحن فلک مطیر
- ۴) تشریف ضربت او ارواح وحشیان را / تعلیم شکر دادی هنگام انفصالش

۱۹- وزن کدام بیت «مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعلاتن» است؟

- ۱) شیبی به کلبه‌ی احزان عاشقان آبی / دمی انیس دل سوگوار من باشی
- ۲) امید در کمر زرکشت چگونه بندم / دقیقه‌ایست نگارا در آن میان که تو دانی
- ۳) ز پرده کاش برون آمدی چو پرده‌ی اشک / که بر دو دیده‌ی ما حکم او روان بودی
- ۴) در آرزوی خاک در یار سوختیم / یاد آور ای صبا که نکردی حمایتی

۲۰- تعداد هجاهای کوتاه کدام مصراع بیشتر است؟

- ۱) یوسف دل‌ها پدیدار آمده‌ست (۲) عاشقی را روز بازار آمده‌ست (۳) نیم دینارش به آزار آمده‌ست (۴) کآفتابش آسمان‌وار آمده‌ست

۲۱- تعداد اختیارات شاعری بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

«کار ما خود رفت بود از دست باز از عشق تو / دهر زخمه در فزود و چرخ داستان در گرفت»

- ۱) دو (۲) چهار (۳) سه (۴) پنج

۲۲- با توجه به معنی، املائی کدام واژه نادرست است؟

«ضلال: خوشگوار - زال: پیرزن - سور: بوق - صنم: بُت - فراق: هجران»

- ۱) ضلال - فراق (۲) زال - سور (۳) سور - ضلال (۴) فراق - صنم

۲۳- مفهوم کدام بیت متفاوت است؟

- ۱) اختیارم نیست چون گرداب در سرگشتگی / نبض موجم، در تبیدن بی‌قرار افتاده‌ام
- ۲) دست رغبت کس نمی‌سازد به سوی من دراز / چون گل پژمرده بر روی مزار افتاده‌ام
- ۳) روزگاری شد ز چشم اعتبار افتاده‌ام / چون نگاه آشنا از چشم یار افتاده‌ام
- ۴) همچو گوهری گر دلم از سنگ گردد دور نیست / دور از مژگان ابر نوبهار افتاده‌ام

۲۴- بیت «ریشه‌ی نخل کهن سال از جوان افزون تر است / بیشتر دل‌بستگی باشد به دنیا پیر را» با کدام بیت قرابت معنایی بیشتری دارد؟

- ۱) گفتم ز لعل نوش لبان پیر را چه سود / گفت به بوسه‌ی شکرینش جوان کنند
- ۲) این هستی پوچی که تو دل بسته‌ی آنی / موقوف به یک چشم زدن همچو حباب است
- ۳) پیداست که در زیر فلک مهلت ما چیست / یک چشم زدن، تیر در آغوش کمان است
- ۴) آدمی پیر چو شد حرص جوان می‌گردد / خواب در وقت سحرگاه گران می‌گردد

۲۵- مفهوم بیت زیر با کدام گزینه یکسان است؟

- «گر برگ گل سرخ کنی پیره‌نش را / از نازکی آزار رساند بدنش را»
- ۱) دلدار دل ببرد و پرده می‌کند / ما را از هجر خویشتن آزرده می‌کند
 - ۲) سروی چو تو این سبز چمن یاد ندارد / پیراهن گل، تر ز قماش بدن توست
 - ۳) تن لطیف ترا عطر، خار پیره‌ن است / به بوی گل مگشا چاک آن گریبان را
 - ۴) بر گل سرخ از نم افتاده لآلی / همچو عرق بر عذار شاهد غضبان